

Planbureau voor de Leefomgeving

Een visie op de toekomst van het stoffenbeleid

6 juni 2012

Doorkijk Stoffenbeleid

Min IenM Directie V&R

Leendert van Bree

Planbureau voor de Leefomgeving

Duurzaam omgaan met risico's[®]

23 april 2012
Leendert van Bree

Is er iets nieuws onder de zon - nuchter of emotioneel ?

Paracelsus (1493-1541)

“Het is de dosis die giftig maakt...”

Nicolaas Beets (1814-1903) ?

“Een mens lijdt dikwijls het meest door het lijden dat hij vreest, doch dat nooit op zal dagen...”

Transformaties in omgang met gezondheid en regelgeving

- 1. Milieuhygiëne - *preventie en sanering van relatief slechte condities***
 - gezondheid via toetsing aan (minimum) milieunormen en sectoraal sturingsprincipe,
 - grote verbetering in milieukwaliteit, substantiële bijdrage aan ziektelast voorkómen,
 - nú vaak verlies aan beleidskansen, gebrek aan publiek vertrouwen, soms inefficiënte regulering en beperkte gezondheidswinst.
- 2. Nuchter Omgaan met Risico's - *weging en sturing bij risicomanagement***
 - '*grootte, geld en gevoel*', afwijking van gelijk beschermingsniveau,
 - verschillende sturingsprincipes bij simpele, complexe en ambigue risicosituaties,
 - stakeholders betrekken bij besluitvorming en beslisprincipes,
 - verantwoordelijkheden overheden, bedrijven en burgers expliciet(er) maken.
- 3. Gezondheid in gebiedsontwikkeling - *duurzame omgevingswaarde***

Nuchter Omgaan met Risico's

Gezondheid als duurzame omgevingswaarde

- In (het ontwerpen van) een duurzame leefomgeving is de '*mens als omgevingswaarde*' essentieel, en zijn '*gezondheid, welzijn en kwaliteit van leven*' belangrijke uitgangspunten en doelstellingen.
- Een nieuwe generatie omgevings- en risicobeleid betekent daarom:
 - *sturing op efficiënt en effectief beleid, gericht op bevordering van gezondheid, welzijn en kwaliteit van leven, met navenante reductie van risico's;*
 - *sturing op 'gezondheid als omgevingswaarde' bij duurzame (stedelijke) gebiedsontwikkeling, verbonden met een voorwaardenscheppend RO beleid;*
 - *van 'risk governance' naar 'health governance'.*

Duurzaam Omgaan met Risico's[®]

Duurzaam omgevings- en risicobeleid betekent...

1. 'Nuchter Omgaan met Risico' beleid aanvullen met 'Omgevingsbeleid',
 - met sturing op gezondheid, welzijn en kwaliteit van leven (en risicoreductie) als duurzame omgevingswaarden,
 - met koppeling aan ruimtelijk beleid en (nieuwe) verdeling van verantwoordelijkheden, en
 - transitie naar 'risk governance' aanpak (zeker voor nog onbekende risicofactoren met groot maatschappelijk nut) met differentiatie in beslissingscriteria en sturingsprincipes in complexe of ambigue situaties.
2. Ontwikkeling en borging in nieuwe Omgevingswet ("*Eenvoudiger, maar óók Beter*"?).

Chemische stoffenbeleid (1)

- Bewezen fundament voor veiliger samenleving...
 - blijvende nationale overheidstaak,
 - thans voornamelijk in uitvoeringsfase,
 - vastgelegd in verdragen, met implementatie, handhaving, monitoring, afstemming, afhandeling en voorlichting,
 - technische uitvoering en onderhoud expertise belegd bij RIVM
 - aandacht voor 'zeer ernstige zorgstoffen',
 - blijvende doorwerking in nationale beleidskaders en RUD diensten etc.

Chemische stoffenbeleid (2)

- Toekomstig fundament voor een veilige én duurzame samenleving...
 1. Randvoorwaarden in verband met risico's producten, technologieën en processen:
 - Topsectorenbeleid Chemie, Innovatiebeleid,
 - 'Cradle to cradle', Circulaire economie
 - 'Green growth', met duurzaam gebruik/gesloten kringen van (grond)stoffen, 'low/zero carbon society', wel meer nodig dan alleen 'efficiency'.
 2. 'Risk governance' voor complexe en ambigue situaties - combinatietoxicologie, nano's, 'hormone mimics', ...
 3. 'Omics', ICT, sociale media, individuele risico's en voorlichting
 4. Borging in nieuwe Omgevingswet*

Chemische stoffenbeleid (3)

- Borging in nieuwe Omgevingswet
 - WRR rapport 'Evenwichtskunst'
 - Löfstedt review - *'Reclaiming health and safety for all: an independent review of health and safety regulation'*
 - Is 'Eenvoudiger ook beter'?